

3 нагоди 85-річчя з дня народження Василя Петровича Риженка

Риженко Василь Петрович

доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, академік Української Технологічної академії, заслужений діяч науки і техніки України, ветеран ВВВ.

В.П. Риженко – відомий вчений у галузі ветеринарної медицини за напрямком вивчення анаеробних інфекцій: з питання перебігу, діагностики і профілактики анаеробних інфекцій; створення і випробування засобів діагностик; удосконалення та розробки специфічних засобів проти анаеробних інфекцій сільськогосподарських тварин та птиці.

Народився 26.09.1932 р. закінчив веттехнікум (1952), Українську академію сільськогосподарських наук (1959), аспірантуру (1969). Кандидатську дисертацію захистив у 1969 р., докторську – 1992 р.

Працював на посадах: зав. зооветпунктом на Тернопільщині (1952–1954), другого лікаря, старшого епізоотолога Пятихатської райветлікарні, головного лікаря Новопокровського району на Дніпропетровщині (1959–1966), помічника Міністра м'ясної і молочної промисловості України (1971–1976), зав. кафедрою тваринництва інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів Мінхарчопрому України (1976–1981), ст.н. співробітника, завідувача лабораторії анаеробних інфекцій Інституту ветеринарної медицини НААН з 1981–2015 рр.

У 1983–1992 рр. працював головним спеціалістом-консультантом з розробки і виробництва імунобіологічних препаратів Інституту ветеринарної медицини Республіки Куба.

Василь Петрович очолює науковий напрямок фундаментальних і прикладних досліджень – теоретичне та експериментальне обґрунтування біотехнології виробництва інактивованих мультикомпонентних вакцин на основі використання факторів патогенності мікроорганізмів, імуномодуляторів і нанотехнологій.

За його керівництва та за безпосередньої участі уперше в Україні створено низку засобів специфічного захисту тварин від анаеробних та змішаних інфекцій: брадзоту, злоякісного набряку, некротичного гепатиту, анаеробної ентеротоксемії, клостридіальної дизентерії, некробактеріозу (фузобактеріозу), лігнієріозу (псевдоактиномікозу) та асоційованих з ними інфекцій зумовлених аеробними мікроорганізмами (ешерихіями, сальмонелами,

пастерелами, лістеріями, актинобацилами, коковою та іншою мікрофлорою). Це вакцини Вельшісан, Вельшісальм, Вельшікол, Вельшіколісан, Вельшіколісальм, Вельшіпаст, Овісан, Сердосан, Пневмомастисан, Актиносан, Актиноколісан, Некросан, Некросан-2, Некросан-3, Некросальм, Некроколісальм, Фузоактиносан, Колісальм, Клебсан, Гемофілосан, Поліавісан, Еквісан та ряд інших препаратів. Ряд вакцин не мають аналогів. Особливістю препаратів є те, що вони придатні для застосування як з профілактичною, так і з лікувальною метою у зв'язку з цим широко впроваджуються у ветеринарну практику з вагомим економічним ефектом.

До зарубіжних розробок В.П. Риженка належать понад 40 вакцин та препаратів для специфічної профілактики інфекційних захворювань.

Впровадження розробок В. П. Риженка надало можливість оздоровити ряд господарств в Київській, Донецькій, Хмельницькій, Житомирській, Херсонській та інших областях від таких особливо небезпечних захворювань як некробактеріоз, актинобацильоз, брадзот, анаеробна ентеротоксемія, набрякова хвороба та усунути залежність держави від імпорту аналогічних засобів.

Василь Петрович є автором понад 300 друкованих праць, 68 патентів, 27 біопрепаратів, понад 60 нормативних документів, 18 методичних рекомендацій. Він відомий за межами України, є Почесним членом спілки мікробіологів та вченої ради ІВМ Республіки Куба, спецради БДАУ зі спеціальності «Біотехнологія», членом Держветфармкомісії, вченої ради ІВМ, заст. головного редактора наукового збірника «Ветеринарна біотехнологія».

Ветеринарній справі Василь Петрович присвятив 65 років, з них науково-педагогічній діяльності 47 років. Із 12 його учнів є один професор, троє керівників наукових підрозділів, шість захистили дисертації у 2013–2016 рр. Нині створені 2 школи науковців – в Україні та Республіці Куба.

За особистий внесок в науку В. П. Риженко нагороджений 16 відзнаками, з них 5 державних, а саме:

медаль «В пам'ять 1500-леття Києва» – 26.12.1983,

медаль «Ветеран труда» – 22.06.1988,

медаль «Маркоса Марті» (р. Куба) – 05.01.1991,

почесне звання «Заслужений діяч науки та техніки України» №1100/2006 – 18.12.2006,

ювілейна медаль «65 лет Победы в Великой отечественной войне 1941 – 1945 гг.» №474/2010-02.04.2010.

Помер В. П. Риженко 11 січня 2015 р.

Він був ветеринарним лікарем за покликом душі, працелюбною та талановитою людиною, взірцем професійності. Світлий образ Василя Петровича Риженка назавжди залишиться у пам'яті усіх, кому довелося працювати з ним.

Колектив лабораторії анаеробних інфекцій ІВМ НААН